

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE
JANA PAVLA II.
K SVĚTOVÉMU DNI
UPRCHLÍKŮ 2005

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
PRAHA 2005
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

Drazí bratři a sestry!

1. Blíží se Den uprchlíků. V každoročním poselství, které vám obvykle posílám k této příležitosti, bych se chtěl tentokrát zaměřit na fenomén migrace z pohledu integrace.

To je slovo, které mnozí používají pro označení nutnosti opravdového začlenění uprchlíků do zemí, které je přijaly, ale obsah tohoto pojmu a jeho uskutečňování není lehké definovat. V tomto ohledu bych rád vymezil rámec takové integrace a odvolal se při tom na nedávnou instrukci *Erga migrantes caritas Christi* (srov. č. 2, 42, 43, 62, 80 a 89).

V ní není integrace představována jako asimilace, která vede k potlačení nebo zapomenutí vlastní kulturní identity. Kontakt s druhým člověkem vede především k odhalení jeho „tajemství“ a k otevřenosti přijmout jeho vlastní pohled na skutečnost, a tím přispívá k většímu vzájemnému poznání. Je to dlouhotrvající proces, který směřuje k vytváření společnosti a kultury, a tak je činí stále víc odleskem rozmanitých Božích darů lidem. Uprchlík musí v tomto procesu splnit nutné kroky ke společenskému začlenění, ke kterému patří osvojení si národního jazyka a vlastní přizpůsobení se zákonům a požadavkům na práci tak, aby se vyvaroval toho, že by se příliš odlišoval.

Nechci zde rozebírat různé aspekty integrace. Přeci si pouze pro-

1

2. Nikdo se nevyhne konfliktu identity, který často vzniká při setkání osob odlišných kultur. Nechybí při tom však pozitivní prvky. Zařazením se do nového prostředí si uprchlík často více uvědomuje, kým je, zvláště cítí-li nedostatek hodnot, které jsou pro něj důležité a chybí-li mu kontakt s blízkými osobami.

V našich společnostech postižených globálním fenoménem migrace je nutné hledat správnou rovnováhu mezi úctou k vlastní iden-

titě a poznáním identity druhého. Je nutné uznat oprávněnou pluralitu kultur přítomných v zemi, pokud je slučitelná s ochranou řádu, na němž závisí sociální pokoj a svoboda obyvatel.

Vyloučeny musí být jak asimilační modely, které z toho, co je odlišné, dělají svoji kopii, tak modely, které staví uprchlíky na okraj, a to s postoji, které mohou vést až k *apartheidu*. Správnou cestou je cesta pravé integrace¹ v perspektivě otevřenosti, která odmítá uvažovat pouze o odlišnostech mezi uprchlíky a původními obyvateli.²

3. Mezi lidmi odlišných kultur je nutný dialog v kontextu pluralismu, který přesahuje prostou toleranci a který jde až k sympatii. Jednoduché srovnání skupin uprchlíků a původních obyvatel směřuje k vzájemnému uzavření kultur nebo k vytvoření vztahů na základě povrchnosti nebo pouhé tolerance. Zatím by se ale mělo podporovat vzájemné obohacování kultur. To předpokládá znalost a otevřenost mezi těmito kulturami v kontextu skutečného pochopení a vlídnosti.

Křesťané, kteří jsou si vědomi transcendentní činnosti Ducha, dovedou mimoto v různých kulturách rozpoznat přítomnost „lidsky a nábožensky cenných prvků“³, které mohou nabídnout pevné perspektivy vzájemného dorozumění. Samozřejmě je třeba spojit postoj úcty ke kulturním odlišnostem s ochranou společných nezpochybnitelných hodnot, protože ty jsou založeny na univerzálních lidských právech. Zde má původ ovzduší „občanské oprávněnosti“, které umožňuje přátelské a vyrovnané soužití.

Jsou-li křesťané důslední k sobě samým, nemohou odmítnout hlásat Kristovo evangelium všemu tvorstvu (srov. Mk 16,15). Musí tak samozřejmě jednat v úctě ke svědomí druhého a s láskou, jak k tomu už svatý Pavel nabádal první křesťany (srov. Ef 4,15).

¹ Srov. JAN PAVEL II. Posynodální apoštolská exhortace o Ježíši Kristu žijícím ve své církvi, prameni naděje pro Evropu *Ecclesia in Europa*, č. 102. Praha : Česká biskupská konference, 2003.

² Srov. JAN PAVEL II. *Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2001*, č. 12. Praha : Sekretariát České biskupské konference, 2000.

³ Srov. II. Vatikánský koncil. *Pastorální konstituce o církvi v dnešním*

4. Obraz proroka Izajáše, který jsem vícekrát připomněl při setkáních s mladými celého světa (srov. Iz 21,11–12), by mohl být použit také zde pro pozvání všech věřících, aby byli „ranními hlídkami“. Jako hlídka musí křesťané především naslouchat volání o pomoc přicházejícímu od mnohých uprchlíků, ale musí pak aktivním úsilím podpořit perspektivy naděje, které předcházejí počátku otevřenější a solidárnější společnosti. Jim jako prvním přísluší spatřit Boží přítomnost v dějinách, i když se všechno zdá ještě zahalené v temnotách.

S tímto přáním, které proměňuji v modlitbu k Bohu, jenž chce shromáždit kolem sebe všechny národy a jazyky (srov. Iz. 66,18), uděluji všem své požehnání.

Ve Vatikánu 24. listopadu 2004

Seznam dokumentů vydaných v této ediční řadě

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994 (1993)
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě II. světového dne nemocných 11. února 1994 (1993)
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994 (1993)
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995 (1994)
5. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání (1994)
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994 (1994)
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15. května 1994 (1994)
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám (1994)
9. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni uprchlíků 1994–1995 (1994)
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995 (1994)
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě III. světového dne nemocných 11. února 1995 (1995)
12. List papeže dětem u příležitosti Roku rodiny (1995)
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995 (1995)
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995 (1995)
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání (1995)
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28. května 1995 (1995)
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (1995)
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě IV. světového dne nemocných 11. února 1996 (1996)
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996 (1996)
20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996 (1996)
21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996 (1996)
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení (1996)
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. dubna 1996 (1996)
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997 (1996)
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na V. světový den nemocných 11. února 1997 (1996)
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997 (1996)
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997 (1997)
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997 (1997)
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. května 1997 (1997)
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998 (1997)
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k VI. světovému dni nemocných, Loreto 11. února 1998 (1998)
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998 (1998)
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998 (1998)
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998 (1998)
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. května 1998 (1998)
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. května 1998 (1998)
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1999 (1998)
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě VII. světového dne nemocných 11. února 1999 (1999)
40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1999 (1999)
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999 (1999)

42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. dubna 1999 (1999)
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999 (1999)
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni sdělovacích prostředků 16. května 1999 (1999)
45. *Incarnationis mysterium* – bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000 (1999)
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům (1999)
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999)
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000 (1999)
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k VIII. světovému dni nemocných (1999)
50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2000 (2000)
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy (2000)
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2000 (2000)
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000 (2000)
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. května 2000 (2000)
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. června 2000 (2000)
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2001 (2000)
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. února 2001 (2001)
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy (2001)
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001 (2001)
60. *Novo millennio ineunte* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr Jubilejního roku 2000 (2001)
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001 (2001)
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. května 2001 (2001)
63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni sdělovacích prostředků 27. května 2001 (2001)
64. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. září 2001 (2001)
65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2002 (2001)
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. února 2002 (2002)
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002 (2002)
68. Poselství papeže Jana Pavla II. k LXXVIII. světovému dni uprchlíků 2002 (2002)
69. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIX. světovému dni modliteb za povolání 21. dubna 2002 (2002)
70. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVI. světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2002 (2002)
71. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2002 (2002)
72. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIII. světovému dni cestovního ruchu 2002 (2002)
73. *Misericordia Dei* – apoštolský list o některých aspektech slavení svátosti smíření (2002)
74. *Rosarium Virginis Mariae* – apoštolský list o modlitbě svatého růžence (2002)
75. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2003 (2002)
76. Poselství papeže Jana Pavla II. u příležitosti LXXXIX. světového dne uprchlíků 2003 (2003)
77. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2003 (2003)
78. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni nemocných 2003 (2003)
79. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Dni mládeže v diecézích na Květnou neděli 13. dubna 2003 (2003)

80. Poselství papeže Jana Pavla II. k XL. světovému dni modliteb za povolání (2003)
81. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni sdělovacích prostředků (2003)
82. *Ecclesia in Europa* – posynodální apoštolská exhortace (2003)
83. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIV. světovému dni cestovního ruchu 2003 (2003)
84. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni míru 1. ledna 2004 (2003)
85. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni nemocných 11. února 2004 (2004)
86. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2004 (2004)
87. Poselství papeže Jana Pavla II. k XC. světovému dni uprchlíků 2004 (2004)
88. *Spiritus et sponsa* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. k příležitosti XL. výročí vyhlášení konstituce o posvátné liturgii Sacrosanctum Concilium (2004)
89. Poselství papeže Jana Pavla II. k XIX. světovému dni mládeže na Květnou neděli 4. dubna 2004 (2004)
90. Poselství papeže Jana Pavla II. k XLI. světovému dni modliteb za povolání 2. května 2004 (2004)
91. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků (2004)
92. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2004 (2004)
93. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXV. světovému dni cestovního ruchu (2004)
94. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XX. světovému dni mládeže (Kolín, srpen 2005) (2004)
95. Apoštolský list Svatého otce Jana Pavla II. biskupům, kněžím a věřícím laikům k Roku eucharistie (říjen 2004 – říjen 2005) *Mane nobiscum Domine* (2004)
96. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni míru 1. ledna 2005 (2004)
97. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XIII. světovému dni nemocných 2005 (2005)
98. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2005 (2005)